

Kako zaštititi prirodu ?

NVO Putevima Sunca

Kneza Lazara, Tržni centar br.2,
Gračanica

putevimasunca77@gmail.com

Autor : TMG-Tim mladih glasova i NVO Putevima Sunca

Konsultant: Gordana Toskić, dipl.biolog-ekolog

Autor crteža : Teodora Stojanović 8 razred OŠ,,Knez Lazar“

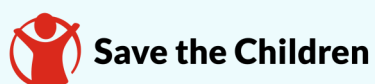
Lektura : Isidora Stojanović– 3 godina Gimnazije

Urednik : Aida Ibro 3 godina Gimnazije

Priručnik je namenjen zajednici i deci koja su indirektno učestvovala u projektu,,Naš glas je važan “u 2023 godini, kako bi se detaljnije upoznali o važnosti zaštite životne sredine i smernicama kako zaštititi prirodu. Priručnik je inicirala dečija grupa TMG Gračanice u svom akcionom planu za 2023 godinu, a kreiran je u saradnji sa NVO Putevima Sunca u okviru projekta „ Naš glas je važan“, koji je podržan od Nacionalne kancelarije Save the Children Kosova/o i Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA).

Sadržaj je isključivo odgovornost autora. Vlada Švedske i Save the Children ne moraju da nužno dele stavove i tumačenja napisana u priručniku .

Decembar , 2023 .

Draga deco,

Ovaj priručnik je namenjen vama, vašim drugarima , mamama, tatama, bakama i dekama, da se svi zajedno prisetimo kako se čuva naša životna sredina. Danas su i vazduh i voda i zemlja zagadjeni i naše zdravlje je ugroženo.

Voda, vazduh i zemlja kao i sav živi svet medjusobno su povezani i ostvaruju ravnotežu u životnoj sredini-eko sredini. Medjusobnim odnosom živih bića i odnosom prema spoljnom svetu bavi se ekologija.

Porast tehnologije, stanovništva i nauke dovodi do promene životnih uslova i narušavanja eko sistema. Zbog toga posebnu pažnju treba posvetiti očuvanju životne sredine da bismo očuvali biološku ravnotežu.

Zaštita životne sredine podrazumeva niz postupaka i mera(pravnih, tehničkih, obrazovno vaspitnih) za ublažavanje posledica nastalih od nemara prema prirodi upravo nas ljudi.

Zaštita vazduha

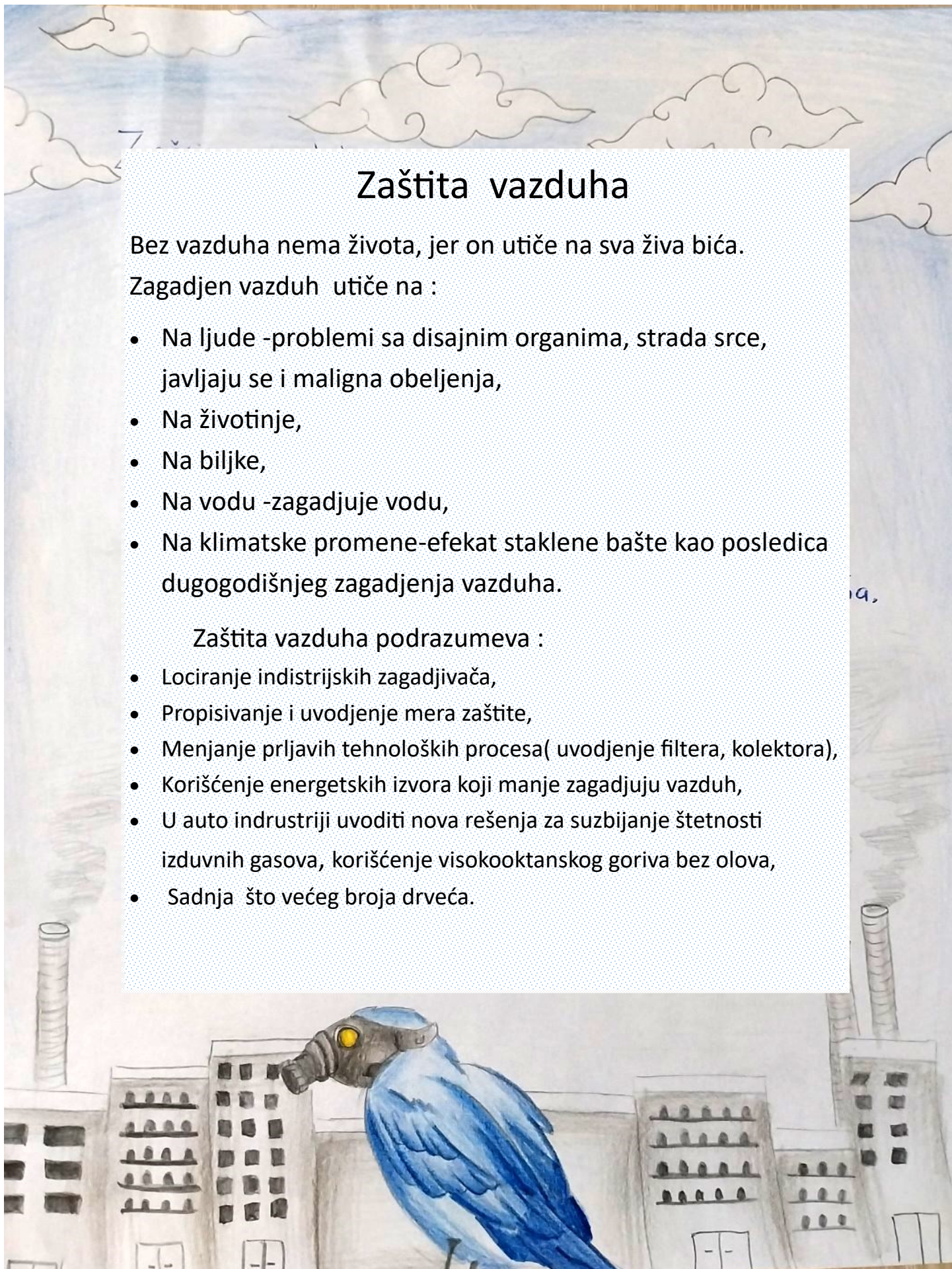
Bez vazduha nema života, jer on utiče na sva živa bića.

Zagadjen vazduh utiče na :

- Na ljude -problemi sa disajnim organima, strada srce, javljaju se i maligna obeljenja,
- Na životinje,
- Na biljke,
- Na vodu -zagadjuje vodu,
- Na klimatske promene-efekat staklene bašte kao posledica dugogodišnjeg zagadjenja vazduha.

Zaštita vazduha podrazumeva :

- Lociranje indistrijskih zagadjivača,
- Propisivanje i uvođenje mera zaštite,
- Menjanje prljavih tehnoloških procesa(uvođenje filtera, kolektora),
- Korišćenje energetskih izvora koji manje zagadjuju vazduh,
- U auto indrustriji uvođenje nova rešenja za suzbijanje štetnosti izduvnih gasova, korišćenje visokooktanskog goriva bez olova,
- Sadnja što većeg broja drveća.

Zaštita voda

Bez vode nema života. Ukoliko je voda zagadjena ona menja svoj fizički, hemijski i biološki sastav .

Zaštita vode podrazumeva:

- Zabranu unosa zagadjivača,
- Razlaganje toksina,
- Prečišćavanje otpadnih voda .

Zaštita vode odnosi se na vodu za piće, tehničku upotrebu, očuvanje vodenog eko sistema, zaštitu i očuvanje ribljeg fonda.

Mere zaštite su sledeće:

- Zakon o zaštiti životne sredine i zakon o vodama,
- Praćenje kvaliteta vode,
- Modernizacija prečišćivača otpadnih voda,
- Kazne za one koji zagadjuju vodu,
- Racionalno korišćenje vode.

Zaštita zemljišta

Zemljište može biti fizički, hemijski i biološki zagađeno.

Zaštita podrazumeva kontrolisanu upotrebu i smanjenje zagađivača u poljoprivredi, smanjenje zagađenosti vode i vazduha, smanjenje otpada .

Mere zaštite su sledeće:

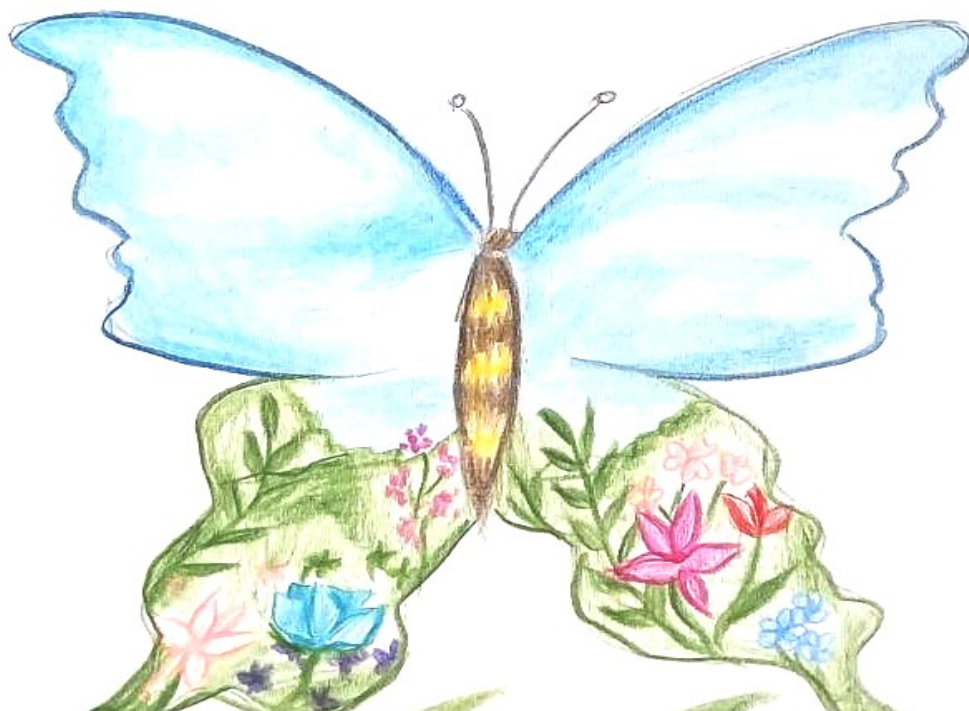
- Kontrolisana i planska izgradnja naselja,
- Kontrolisana seča šuma,
- Sadnja vegetacije,
- Zabrana određenih vrsta pesticida i đubriva,
- Pravilno skladištenje otpada,
- Prečišćavanje industrijskih otpadnih voda,

Ciljevi zaštite životne sredine :

- Čuvanje i zaštita zdravlja ljudi,
- Očuvanje i zaštita životinjskih i biljnih vrsta i njihovih staništa,
- Očuvanje biodiverziteta, odnosno biološke raznolikosti,
- Racionalno korišćenje prirode i njenih dobara,
- Očuvanje plodnosti zemljišta i prirodnih lepota,
- Ublažavanje klimatskih promena,
- Unapređenje stanja životne sredine i osiguranje boljih uslova za život.

Svi ljudi trebaju da teže ispunjenju ciljeva, kako na lokalnom, tako i na globalnom nivou, preko svakog pojedinca, porodice, grada, države, da bi očuvali prirodu na planeti Zemlji.

Šta svako dete, čovek može uraditi za očuvanje prirodnog okruženja?

- **Idite pešaka** ili biciklom, a ne automobilom,
- **Štedite** struju, isključujte nepotrebne sijalice,
- Kupujte **LED sijalice**,
- **Isključite punjače** el. uređaja nakon punjenja,
- Koristite **mašine za sudove** i ne perite ručno sudje,
- Koristite dezodoranse u **stiku**,
- **Ne koristite** plastične čaše i tanjire već papirne,
- Kada kupujete novi uređaj proverite da li ima oznaku za **energetsku efikasnost**,
- Kada kuvate čaj ili kafu koristite samo količinu vode koja vam je **potrebna**,
- Zamenite dotrajale sanitarne uređaje,
- **Reciklirajte** papir, staklo, plastiku, metal (limenke), lekove, tehnički otpad,
- Trošite vodu **racionalno**, koristite štedljive slavine i vodokotliće,
- Koristite **platnene ili papirne kese** umesto plastičnih,
- Nemojte konzumirati **cigarete**,
- Kupujte proizvode koji nisu štetni po okolinu, koji imaju oznaku (**eco-friendly**),
- **Ne bacajte smeće po ulici**, u prirodi i u vodene tokove.

Drugari:

Treća sam godina srednje škole i upoznala sam mnogo dece koja imaju problem sa respiratornim sistemom, imaju astmu i probleme sa disanjem, a pored toga stanje pogoršava i zagađen vazduh. Zagađena voda je opasna za piće, uzrokuje razne bolesti. Ne dozvolite sebi da bacite i najmanji papirić na ulici, već suprotno, pokupite neki i bacite ga u kantu za đubre.

Zagađenje može dovesti do uništavanja našeg ekosistema i izumiranja životinjskih vrsta. Stoga, važno je raditi na smanjenju zagađenja kako bismo zaštilili našu okolinu i zdravlje.

Budite osoba koja će jedan papir baciti gde mu je mesto, recite roditeljima, prijateljima ili starateljima, pa čak i strancu sa ulice da rade isto što i vi, jer je baš **TVOJ glas važan!**

Aida Ibro TMG

